

ОНИМ БЕЛАРУСЬ У ЗАГАЛОВАЧНЫХ КОМПЛЕКСАХ ІНТЭРНЭТ-РЭСУРСАЎ

Радзько А. А., Пратасеня В. Н.

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Пятрова Н. Я. – к. філал. н., дацэнт

У рабоце разглядаюцца асаблівасці оніму *Беларусь*. Вызначаецца, што такое онім і дзе ён ужываецца. Даследуецца выкарыстанне оніму *Беларусь* у загаловачных комплексах інтэрнэт-рэсурсаў.

Нельга не пагадзіцца, што вылічальная тэхніка і інтэрнэт-тэхналогіі адыгрываюць вялікую ролю ў жыцці сучаснага чалавека. Сёння паўсюль можна ўбачыць вынікі інфармацыйнай і тэхналагічнай рэвалюцыі: самалёты і аўтамабілі, камп'ютары і тэлефоны, сацыяльныя сеткі і сайты. Магчымасць зносін без межаў – адзін з самых велізарных падарункаў чалавецтву ад сусветнага павуціння. Вядома, ніякія друкаваныя літары, ні малюнкi, што перадаюцца вэб-камерай, не здольны замяніць рэальнага жывога чалавека. Гэты спіс можна доўга працягваць, але нас зацікавіла тэма выкарыстання оніма *Беларусь* у загаловачных комплексах інфармацыйнай прасторы, мы вырашылі паназіраць наогул за колькасцю і важнасцю “беларускага” ў сусветнай сетцы.

Спачатку неабходна акрэсліць паняцце оніма і анамастыкі. Анамастыка – раздзел мовазнаўства, які вывучае любыя ўласныя імёны, іх паходжанне, гісторыю, асноўныя заканамернасці развіцця і функцыянавання. Спецыфіка прадмета анамастыкі ў тым, што яе вывучэнне выходзіць за межы мовазнаўства і патрабуе ўліку гістарычных, геаграфічных, сацыяльна-эканамічных і іншых фактараў. Адсюль онім – гэта ўласная назва, якую вывучае анамастыка [1, с. 35].

Вызначым, што такое онім. Онім – гэта слова або словазлучэнне, якое служыць для вылучэння названага ім аб'екта з шэрагу падобных, індывідуалізуючы і ідэнтыфікуючы дадзены аб'ект [2].

Адной з важных сфер функцыянавання оніма *Беларусь* з'яўляецца інтэрнэт і загаловак розных сайтаў, парталаў. Корань слова *загалолак* – 'галава'. Адпаведна, сама значэнне гэтага слова звязана з лексэмамі *галава*, *глава*, *галоўны*. Загалолак – назва якога-небудзь мастацкага або навуковага твора, сайта ці публіцыстычнага тэксту, якая служыць яго ідэнтыфікатарам, вызначае яго тэму, асноўную ідэю або цэнтральны вобраз. Такім чынам, можна сцвярджаць, што загалолак з'яўляецца матэрыялам, папярэднім тлумачэннем яго зместу.

Сэнс загаловак шмат якіх рэсурсаў лёгка ўсведамляецца ў працэсе чытанні тэксту, і тады, калі загортаецца яго апошняя старонка. Напрыклад, добра разумеем, чаму Я. Купала назваў менавіта гэтак свае паэмы: «Бандароўна», «Курган», «Магіла льва» ці камедыю «Паўлінка» або «Прымакі». А ёсць шэраг твораў, загаловак якіх прымушаюць чытача задумацца.

У наш час высокіх тэхналагічных адкрыццяў, вялікай колькасці інфармацыі і імклівага руху жыцця загаловак у інтэрнэце павіннен быць лаканічным і максімальна ахопліваць сутнасць матэрыялу. Людзі часта бачаць на экранах сваіх манітораў альбо мабільных тэлефонаў толькі загаловак журналісцкіх матэрыялаў і «клікаюць» на тыя з іх, якія падаліся ім цікавымі. Разам з тым, цікавы загаловак і добра напісаны тэкст не ўрабуюць, калі ўся іншая інфармацыя ў вашым матэрыяле будзе пададзена забытана, напісана памылкова, з выкарыстаннем неправераных фактаў. Можна без уліку нормаў завабіць чытача ўдалымі загаловак сваіх тэкстаў, але затым згубіць яго давер [3].

Мы прааналізавалі шматлікія беларускія інтэрнет-рэсурсы, і вызначылі, што онім *Беларусь* даволі распаўсюджаны ў сетцы. Некаторыя прыклады ўжывання гэтага оніма ў загаловак інтэрнет-рэсурсаў прадстаўлены ў табліцы 1:

Табліца 1 – Загалавачныя комплексы з онімам *Беларусь*

Загалавачны комплекс	Месца ўжывання
«Беларусь-TV»	тэлеканал
«Аб Рэспубліцы Беларусь»	фотагалерэя
«Беларусь»	радыёстанцыя
«Савецкая Беларусь»	газета
Беларусьгуматэхніка	назва прадпрыемства
БЕЛАРУСЬ і я	моладзевая кампанія
Байнэт	беларуская частка сеткі інтэрнэт
Белсам	сайт
Беларуская праўда	газета
Белорусский партизан	газета
Беларуськалий	назва прадпрыемства
Белорусская Нива	газета
O'Belarus	сайт
BelarusDidgest	сайт
Белшына	назва прадпрыемства
Belarus.by	сайт
БелДрук	кніжнае выдавецтва

Зрабіўшы параўнальны аналіз розных інтэрнэт-рэсурсаў, мы прыйшлі да высновы, што онім *Беларусь* часцей за ўсе сустракаецца ў назвах дзяржаўных сайтаў («Аб Рэспубліцы Беларусь») і газет («Савецкая Беларусь»). Выкарыстанне гэтага оніма звяртае ўвагу чытача на тое, што ў наступным інфармацыйным блоку паведамленне пойдзе пра краіну Беларусь ці пра нешта, што датычыцца яе. Той факт, што онім *Беларусь* сустракаецца ў шматлікіх загаловак, адлюстроўвае самасвядомасць беларусаў у інтэрнэце, іх зацікаўленасць «беларускім» і патрэбнасць існавання беларускай часткі сеткі інтэрнэт, г.зн. Байнэту [4].

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. *Беларуская антрапанімія: вучэб. дапаможнік / Г.М. Мезенка (наук. рэд.) і інш. – Віцебск: УА «ВДУ імя П.М. Машэрава», 2009. – 254 с.*
2. *Гурская, Ю.А. Імя ўласнае: этымалогія, нацыянальна-культурны патэнцыял, канцэптуалізацыя: аўтарэф. канд. філ. навук: 10.02.19 / Ю. А. Гурская. – Мінск, 2009. – 42 с.*
3. *Місцюкевіч, Я.І. Сінтаксічныя экспрэсіўныя сродкі ў загаловак артыкулаў газеты «Звязда» / Я. І. Місцюкевіч // Беларуская граматыка : ад Браніслава Тарашкевіча да сучаснасці: матэрыялы Міжнар. навук. канф., Мінск, 19-20 студзеня 2017 г. – С. 219-223.*
4. *Байнэт [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://be.wikipedia.org/wiki/Байнэт>. – Дата доступу: 03.04.2020.*